

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

Adm. Str. Aulich (Adam)

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAȚIA

Arad, Str. Aulich (Adam)

INȘERTIUNILE:

pe 1 an d. 10; pe 1/2 an d. 5; pe 1 lună d. 1.

Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Scrisorile nefrancate nu se primesc.

Din mizeriile...

(*) Eri am publicat din mizeriile comitatului Torontal, alaltieri din Caraș-Severin, zilnic din al nostru și foarte des și din alte părți locuite de Români.

Far' mizeriile acestea sunt de două feluri: 1) pe cari înșine ni-le facem; 2) cele de cari ne fac parte agenții stăpânirii maghiare.

Pentru aceste din urmă nu putem lua pe nimeni la răspundere. Ba nici să ne jeluim dia tot sufletul, că deca spunem hoților că-s hoți, procuratura hait. ne și luhață, pretinzând că agităm daca nu tocmai pe față contra nației ungurești, apoi foarte clar contru unei „clase” a „societații”, căci Băcs, Krivány și toți semenii lor sunt atât de mulți, încât formează în Ungaria o „societate” întreagă.

Cu atât mai indignați trebuie să fim însă de mizeriile și rușinea provocată de frați d'ai noștri, de Români și încă d'aceia, cari ocupă demnități destul de înalte la instituțiuni din a nației sudoare susținute.

Caraș-Severinul începe să ajungă în privința aceasta o adevărată cetate de — infirmi naționali.

Unde odinioară au clădit un Gojdu și un general Doda, azi d'alde căpitan Curescu distruge, de par'că ar fi în moșia sa particulară, și când este strins cu ușa în publicitate, invoacă hotărârea „ilustratăii sale diui fișpan” ori chiar a „înaltului guvern”, crezând, că e spălat dacă spune că guvernul aprobă faptele lui.

Di Tit Hatag face apoi de mult concurență — în cele naționale — d-lor Curescu și Burdia. Și zilele acestea îl vâzurăm figurând între cei ce scoate sabia pentru candidatura la vicșpanat a unui mare „patriot”.

Mai tristă figură fac însă consistorialnicii Dr. Traian Bădescu, Iuon Ionaș și Patriciu Dragalina. Domnii acestia, dacă ar fi un spital pentru infirmii naționali, ar trebui plasati cel puțin pentru un an, să li se predea curs de istorie și dacă sunt atât de nesimțitori pentru durerile actuale ale neamului, apoi cel puțin vor tresari aflând de durerile din trecut și de blăstamul ce nația aruncă asupra fiilor sei netrebnicii.

Noi nu presupunem, că domnii acestia din preajma consistorialnicii caransebeșan n'ar avea dragoste pentru neam. E peste putință, ca niște bărbați căror li-s'a încredințat agende importante pentru neam, cari conduc chiar educația și instrucția unei școli menite a da națiunii apostoli, zicem: nu credem că și-au scos din suflet sentimentul național.

Corupția politică dominantă i-a apucat însă în mreje și li face să uite că trăese alătura de cel mai bun, blând și învățat episcop român, ei cred că fac, vezi Doamne, politica mare subscriind apeluri ce se termină cu „eljen”. . . Candidează pentru vicșpanat, într'un comitat

curat românesc, un Ungur ear' nu se adună în jurul unui Român, măcar că ei au trăit ș'au văzut cum odioară conducătorii oficiali chiar ai acestui comitat au fost Români. La adunări și conferențe naționale nu li vede nimeni pe dnii aceștia, pe lângă oamenii stăpânirii caută însă totdeauna prilej să se gudură; sub manifeste naționale nu i-am văzut iscăliți. În afaceri politice unde merge treaba pe procopseala, bajocorească însă limba românească cu Apel către „onorații membrii consimțitori” în interesul candidatului care li se pare „provăzător corespunzător cu conștiințioșitate pe deplin tuturor recerințelor”. . . ba chiar li asigură „și de iubirea și de respectul poporului noastră”. . .

Cată decadentă! Va să zică așteicului călugăr astfel crede să câștige drept la mitra episcopoească. Deși bărbat relativ încă tiner, se dovedește adict al școalei decadente care prin oportunismul seu și lipsa de rezistență în luptă ne-a făcut deja și în trecut mult rău, căci în viața comitatelor tot îndărăt am mers ca racul! . . Și directorul institutului român astfel crede a da tinerimei povește și să servească de model?!

Luptei nobile pentru cauza poporului a unui Mihail Popovici, a unor tineri ca Dr. G. Popovici, Dr. St. Petrovici, Dr. Dobrin, a curajosului Brediceanu, — caracude ca cei amintiți din Caransebeș vor să se pună de-a curmezișul?!

Presei române li incumbă datoria să-i turtească de părete. Să-i scoată din circulație, că infirmi naționali de acestia strică mai mult de cât poate tocmii o legiune întreagă de bărbați voinici.

Numai așa vom scăpa cel puțin de una din mizeriile cari slăbesc viața publică românească.

GREUTĂȚILE INCEP. O depeșă din Viena spune, că: „contele Thun, ministrul de finanțe Kaizl și ministrul de comerțiu bar. Dipauli, se împotrivesc formulei lui Széll privitor la refnoirea pactului”.

Dintre ziare mai ales „Neue Freie Presse” scrie în mod foarte hotărât în contra acestei formule, indemnând guvernul austriac a nu ceda.

Statul național maghiar în lumina istorică și politică.

(Din broșura lui „Hungaricus”).

I.

Pentru a justifica în fața străinătății maghiarizarea, bărbații de stat maghiari invoacă argumente așa zise istorice și politice, concentrându-le în următoarele două tесе false:

„Istoria Ungariei are drept punct de plecare și drept centru elementul etnic maghiar”; și că constituția statului nu cunoaște de cât o singură națiune anume, ungară.

„În statul național maghiar, ei ved necesitate politică, căci el le apare „mult mai capabil de prestare de cât o Ungarie împărțită în grupuri naționaliste”.

Autorul a găsit aceste două frase ex-

puse clar pe față într'un articol apărut în revista „Westöstliche Rundschau”, fasciculele 2—4 din 1895; și da un extract din ei. Analisându'l și dovedindu-i clar subredenia sofismărilor lui istorico-politice, lui Hungaricus mai întâiu i bate la ochi, că autoul articolului folosește pretutindei vorba „ungarisch” (ungar) în loc de „magyarisch” (maghiar), precum ar fi corect. Invederând deosebirea teneinică a acestor două calificative, pentru care limba maghiară n'are de cât un singur cuvânt, deslușește că ea este întocmai ca și spre pildă între „böhmisch” (boemică) și „tschechisch” (cehică); Ungur însemnează numai atât cât „Austriac”, sau „Elvețian”; prin urmare, precum ar fi un non sens a vorbi despre un „stat național austriac” ori „elvețian” tot așa n'are înțeles a vorbi despre „stat național ungar”.

Constituția, atât cea veche, feudală, cât și cea actuală a Ungariei nu cunoaște decât o singură națiune, ungară, prin aceia însă de loc nu se înțelege cea maghiară...

„Cu ea se caracterizează nu un singur popor, ci totalitatea popoarelor din Ungaria. În trecut, nici unul dintre aceste popoare, așa dar nici cel maghiar, n'a rivnit după domnia peste celelalte, căci prin aceasta ar fi înțeles a exista națiunea ungară (represintând statul întreg)...

„Dacă în citatul de mai sus (adecă cel luat din revista nemțească) se spune, că familii nemțești, române și slave, ca membri ai aristocrației, se bucurau de strălucirea razelor coroanei ungare, — frasa aceasta se poate întoarce, și încă poate cu mai mult drept, așa fel, că familii nemțești, române și slave, ca membri ai aristocrației, au dat coroanei ungare strălucirea razelor ei. Nu e oare foarte caracteristic pentru firea istorică a statului ungar, că din stinul acestei aristocrații poliglote, doi Români, anume Ion Huniade și Mateiu Corvin, ca regi, au știut să revarse peste coroana sf. Stefan o strălucire cu totul deosebită?”

Continuă apoi:

„Pe deplin cu drept așa dar se poate vorbi, stând pe baza istorică, de aristocrația ungară, de status-urile ungare, de coroana ungară, de statul ungar, dar nici de cum și nici când despre vr'un stat național maghiar; unui atare ar trebuie să-i se zică maghiar. Eacă unde stă deosebirea teneinică între odinioară și acum. Ungaria cea veche istorică a fost un stat al popoarelor bine determinat, în care a fost asigurată faptul, că popoarele lui fac parte ale unui întreg și conlucrez la oaltă pentru un scop unitar, fără ca prin aceasta individualitatea și dezvoltarea lor națională ar fi fost curava împedecată”...

Arătând în câteva trăsături, că toate ramurile vieții publice în trecutul Ungariei s'au dezvoltat sub influența hotărâtoare a elementului german, invoacă „faptul istoric, că regele Matiu Corvin (1458) cel Român, a primit exprimarea simțemintelor omagiale a tuturor orașelor din Ungaria într'o formulă nemțească de jurământ”...

*) Apare în Lipsea, inițiată la inițiativa guvernului ungureș și subsidiată de el. B. „Tr. P.”

„Nici un singur istoric ori om politic maghiar nu și-a permis a afirma, că statul ungar s'ar fi încheșat și menținut prin lupte în contra concetățenilor germani, români ori slavi; că el trebuie considerat ca rezultat exclusiv al forței și acțiunii maghiare și că popoarele nemaghiare ar fi elemente străine de țară, dușmănoase statului. Această aserțiune nici n'a putut fi cutezată, fiind-că tocmai contrarul dovedesc faptele istorice. Fost-au vremuri când coroana regală ungară în elementul maghiar dușmani ai statului și când ea-căuta reazăm în stinul celor lalte popoare”.

Pușcături din arhivă.

Bánffy depune mandatul său de deputat, anunțând atât presidentului dietei, cât și presidentului partidului liberal din cercul Simleul-Silvaniei, moșia lui politică.

Scrisoarea către cel dintăiu e scurtă, seacă și rece, în schimb cealaltă e lungă. În ea se reoglindează perfect mânia, ba furia lui că a trebuit să cadă în mod așa de rușinos; în ea și varsă printre șire veninul și asupra acelor cercuri, pe care nu-i este permis a le ataca mai pe față. În prima jumătate a scrisorii esplică pentru ce trebuie, că legea așa cere, să și deie demisia din mandat și mulțămeste cetățenilor pentru „iubirea și încrederea” de trei ori manifestată. Apoi scrie astfel:

„Nu hrănesc eu de loc iluzii declarând că sunt conștiu, că deși am repășit de bună voie dela postul meu de ministru-president, totuși aceasta însemnează pe deplin prăbușire politică, însemnează victoria minorității asupra majorității, în modul ce nu se poate pune în conglăsurire cu principiile parlamentarismului, cu arme interzise.

„Nu e timp potrivit și nu mi este permis, în interesul obștesc, a mă ocupa cu amănuntele crizei trecute, cu trăsăturile personale ce au eșit la iveală în decursul ei, precum și cu efectul ce a avut-o asupra persoanei mele. Un timp mai târziu, care va vedea limpede, căci nu va fi orbit de patimă, o să desemneze chipul adevărat despre întâmplările petrecute.

„Până atunci — primind cu bucurie și multumită (?) grația și porunca M. Sale — îmi exerciez în casa magnaților drepturile legislative. Aceasta nu va să zică retragere de pe câmpul de luptă.

„Direcția politică urmând validitatea ideii de stat național maghiar ce s'a dovedit ca singură corectă, care lucrează nu cu teorisare doctrinară, basându-se pe pilde străine, ci cu simțeminte practice — nu poate îndura schimbare; și de datorința-mi neadruncinată a rămăne pe viitor în slujba regelui și a patriei. Fie ca privitor, fie ca spriginitor, dar' dacă va trebui nici ca factor cu fapte (ce e aceasta?) nu mă voi da înapoi”...

Vom reveni asupra acestor pușcături din arhivă.

DIN ROMANIA

† Dan Brătianu.

Dan D. Brătianu, fiul cel mai mare al lui Dimitrie C. Brătianu, deputat al colegiului I. de Argeș, a încetat din viață, în urma unei boale care nu iartă.

Dan Brătianu s'a născut în București la 1866. Studiile secundare le-a făcut în țeară, apoi a intrat în școala națională de

podul și socele de unde a eșit inginer diplomat.

A ocupat câteva timp funcțiuni la căile ferate și la ministerul lucrărilor publice.

În 1895, a fost ales deputat și a făcut necomunitate, ca secretar, din biroul Camerei până la sfârșitul vieții sale. Sănătatea sa debila nu i-a permis însă să ia parte activă la viața politică.

La începutul iernii a plecat la Nizza, unde a stat până acum 2—3 săptămâni, și de unde s'a relins puțin mai bine. Răul care-l mîna, însă, l'a covârșit și ieri și-a dat ultima suflare.

Dan D. Brătianu era un tînr inteligent, simpatic și un membru devotat al partidului național-liberal.

Un teribil accident de drum de fer.

Trenul accelerat No. 1, care a plecat Sămbătă la oarele 9¹/₄ din gara de Nord, a deraiat ieri dimineață pe la oarele 7¹/₄ între stațiile Birnova și Ciurea, aproape de Iași; ambele mașini, precum și patru vagoane ar fi cu desăvîrșire distruse, pe când altele 6 vagoane ar fi suferit mai puțin stricăciuni.

Trenul se compunea din 11 vagoane și era plin, după o versiune, cu 38 de călători. În momentul accidentului s'a produs printre călători o panică grozavă, căci trenul mergea cu o viteză foarte mare.

Urmările acestui accident până acum, afară de pagubile materiale, sunt:

Doi morți: tînrul Kahner din Iași și fochistul Prala. Kahner a avut capul spart și a murit pe loc, iar fochistul, opărit în momentul accidentului, ar fi murit pe când era transportat la spital.

Alți cinci călători sunt contuzionați mai ușor.

În tren, dintre persoanele cunoscute se aflau d-nii: Petre Poni, Th. Rosetti, T. Gheorghiu, Iorgu Radu, Eduard Ghica cu dna, dr. Peride, Meisner, Praja și alții.

D. Petre Poni, căruia în primul moment, în lipsa de știri precise, îi telagrafasem pentru a-l întreba dacă e rănit sau nu, ne-a răspuns că a scăpat neatins și, după alte amănunțuri, că printre cei ușor raniți se aflau d. Th. Rosetti.

D. Petre Poni e de sigur un om cu noroc. Cu noroc, nu pentru că se afla în trenul care a deraiat, dar fiind că la un interval foarte scurt și pe liniile noastre ferate unde accidentele sunt relativ foarte rari, a scăpat neatins din două deraeri. În adevăr d. P. Poni se afla și în trenul accelerat care a deraiat mai acum cât-va timp aproape de Zorleni, pe aceeași linie, București-Vaslui-Iași.

Vagonul poștal a fost sfărîmat cu desăvîrșire, însă, ca prin minune, nici unul din conductorii-poștali cari se aflau în el n'au suferit nici cea mai mică zgrietură.

Chestiunea de naționalitate în Prusia.

Fostul cancelar de fer, uriașul intelectual cel mai puternic al veacului, Bismarck puse în programul politicii sale interne naționale și desnaționalizarea Polonilor din Prusia, respective provincia Posen a acesteia. Ca mijloacele cele mai ducătoare la scop, pe lângă mai multe de mîna a două, recunoscu și punea în practică: exproprierea pămîntului împreună cu colonizare, și apoi școala. În cea dintîi direcție, afară de încurajare pe cale privată-socială, făcuse în anii optzeci pe Reichstagul să voteze 100 milioane de mărci, spre cumpărarea de moșii de la aristocrația polonă și vinderea lor în parcele mici la coloniștii germani. Ear' căt pentru politica școlară, puse la cale sistemul germanisării celei mai nelindurate.

Exproprierea și colonizarea cu atîtia bani enormi reușise, dar' — pe o parte numai, căci se întempla că coloniștii germani — se polonisau astfel că, acum doi ani, cerându-se din partea guvernului din nou 100 milioane de mărci, tot spre acest scop, numai cu puține voci minoritate s'au votat, ridicându-se contra mulți oratori dovedind că întreprinderea e zădărnica.

Politica germanisătoare în școală încă nu s'a ajuns aproape nici un rezultat. De doi ani încoace guvernul prusian a întreprins un nou mijloc: emigrări forțate și expulsări. Se vede treaba însă, că nici acest mijloc nu s'a dovedit eficient pentru realizarea scopului, căci atît unele foi, politice și reviste, cît și învățații și oameni politici osîndesc de un timp încoace aceste mijloace.

Unul din învățații cei mai de vază actuali ai Germaniei în ale științelor politico-economice și naționale, profesorul universitar Dr. Hans Delbrück, publică în fascicula din Februarie a prea cunoscutei reviste „Preussische Jahrbücher“, un articol asupra politicii de expulsare și îndecășebii asupra „politicii germane de stat“ îndreptate contra Polonilor.

Prof. Delbrück nu este ostil politicii de germanizare, ci din contra propagă și el principiul de a contopi Slavii ce trăiesc printre Germani în corpurile naționale germane, crede însă, că politica profesată de statul german nu duce la scop. El preferă modul vechiu de germanizare prin evul mediu când prevalența poporului german a răpit ginților slave și străine jumătate din Boemia, Silesia, Sacsonia, Brandenburg, Meklemburg, Pomerania și Prusia*. Este chemarea statului — zice savantul profesor — a asimila germanismului elementele străine și a le absorbi cu încetul.

nia și Prusia*. Este chemarea statului — zice savantul profesor — a asimila germanismului elementele străine și a le absorbi cu încetul.

În privința aceasta recomandă următorul recept: împiedecarea migrațiunii străine, suprimarea agitației naționale negermane, spargerea teritoriilor negermane compacte prin colonii germane și învățămînt german, care să pregătească spre desnaționalizare elementele străine.

Insistînd asupra politicii școlare censtată, că politica de până acum nu numai nu duce la rezultat, ci produce rezultatul contrar. „Copii poloni — zice dl Delbrück — învață în școala limba germană. Asupra rezultatului acestui învățămînt divergează părțile. Unii susțin, că copiii poloni învață de fapt mult germanește; alții însă susțin, că aceasta este numai un rezultat la aparență, fiindcă un adevărat învățămînt este imposibil în o limbă străină de limba copiilor, căci toate străduințele învățătorului german se reduc la o memorizare inutilă, din care nu se aleg copii cu nimic practic“....

Prof. Delbrück arată, că învățămîntul în o limbă străină de limba copilului, nu este adevăratul învățămînt și afară de memorizarea inutilă și absolut nefolositoare pentru copii, nu aduce alt rezultat decît, că reține copiii în dezvoltarea lor și prin urmare protejează analfabetismul în cercurile largi ale populațiunii.

„Presupunînd însă — zice — că acest învățămînt ar corespunde și ar fi bun, totuși este o eroare a crede, că Germanii câștigă ceva prin aceasta. Un Polon, care vorbește germanește, încă nu e German, din contra — dacă rămîne Polon, i-se oferă numai o armă mai mult pentru combaterea mai cu succes a germanismului. Aceste sunt motive, cari vorbesc contra germanisării forțate a școlii...“

De tot caracteristică este concluziunea finală a savantului profesor: „Ori cît de convingătoare î-mi par toate aceste considerente, recunosc sincer, că de abia este speranță, că politica noastră va deveni mai bună în timp calculabil. Doi din'cei mai puternici factori ai vieții de astăzi conlucrează la menținerea actualei politici fatale: fanatismul național și pofta de domnire a birocrației“....

Intocmai ca și la noi; prin urmare au să fie și rezultatele întocmai.

O întîmpinare.

Timișoara, 6/III n. 1899

Onorată Redacțiune!

Vă rog să publicați în textul foaiei d-voastră următoarea

Declarație:

În n-rul de ieri, 5 ale c. n. ați publicat o „jalbă“ provăzută cu subscrierea numelui meu și trimisă la anul 1891 (8 ani înainte de asta) la adresa fostului, acum fericitului în Domnul arhiepiscop și metropolit Miron Romanul, asupra fostului episcop al diecesei Aradului. Ați publicat drept „document clasic“, dar n'ați descoperit numele persoanei, care v'a pus la dispoziție acest „document clasic“. nici ați dat explicație: dacă publicarea „documentului“ se face cu știrea și învoirea mea?

În lipsa explicației asupra acestor împrejurări publicul cetitor poate fi sedus asupra omului ce v'a pus „documentul“ la dispoziție etc.; prin urmare dator m'e simțese a da de aceste explicații.

Nu neg faptul că așternerea jalbei către fostul metropolit, deși nu-mi mai aduc exact aminte de textul genuin al ei, pe care nu mi-l'am conservat. Când am înaintat jalba către decedatul metropolit, am făcut din ea 5—6 copii dintre cari una ori două — nu-mi aduc aminte — le-am trimis unui sau doi domni din Arad, cari pe acel timp, unul fiind călugăr, altul profesor, erau în cercetare disciplinară și, pare-mi-se suspendați din oficiul lor, li-am trimis drept mângăiere, dar' fără învoirea mea și fără promisiunea, ca ea să se dea când-va publicității. Dovadă la asta servește însuși textul jalbei, precum și faptul că pe acel timp eu însumi eram redactor, coloanele foaiei redactate de mine îmi stăteau la dispoziția nelimitată, și totuși eu nu am publicat-o. Motivele pentru care eu am ținut jalba să nu străbată în publicitate, încă se văd din textul ei.

Declar deci, că și de astădată publicarea „jalbei“ s'a făcut fără întrebarea mea, fără știrea mea, fără învoirea mea, nici nu știu cine este acela care a pus „jalba“ la dispoziția onor. redacțiunii. Constat, că cineva a abusat foarte grav de amicitia mea, de sinceritatea mea, de încrederea ce mi-am pus-o p'atunci în el, și tot așa de grav abuzează el azi față de interesele binepricepute ale bisericii resp. metropoliei noastre.

Nu mă fac părtaş cu el la astea.

De altcum pentru fiecare om cinstit, însă nepreocupat, cuprinsul jalbei mele nu poate avea în sine nimic surprinzător; căci deschise sunt protocoalele sinoadelor noastre eparchiale, congresuale, apoi ale „Luminătorului“ pagini redactate oare-când de mine și din ele ori când și ori-cine se poate convinge, că eu ca deputat sinodal, congresual și ca publicist, totdeauna am fost în opoziție față cu guvernul diecesan al

FOIȚA „TRIBUNEI POPORULUI“.

ÎN TIMPUL FURTUNII

Traducere.

Eram la vîntătoare în jurul orașului Troyes* (Troa). În zorile zilei cerul era senin și razele aurii ale soarelui începuseră să se arate după înălțimi. Timpul se părea a fi frumos deși barometru înclina spre furtună. Vîntătoarea începu și noi înaintarăm spre desimea pădurii, scormonind din culcușurile lor pe micile animale ce trebuiau să ne cadă victime la spaimeii lor.

Într'acestea bolta azurie începe a se întuneca retrăgându-se în dosul unor nori groși și negri, ce ne inspirau teamă. Ne am decis să plecăm.

În zadar încercarăm să ajungem în oraș. Vioiența ploaiei și a vîntului ne orbea, ne oprea de a înainta în această direcțiune.

„Curaj!“ ne zise bătrînul păzitor al vîntului, care de dimineață ne călăuzea în aceea vastă câmpie a Campaniei. Să ne silim a ajunge în aceea mică pădure pe care o vedeți acolo la dreapta noastră. Eu cunosc o grotă ce pare a fi creată anume să serve de refugiu vîntătorilor surprinși de furtună.

Este situată cam la cinci minute de aici...

„Urmați-mi!“

În fine eată-ne la adăpost.

În mijlocul arborilor se ridicau niște stînci mari, sub care se afla un fel de excavăciuni, de dolmeni.

* Capitala comitatului Campania în Franța.

Abea ne instalasem în acest adăpost, abea privirile noastre începură să se arunce în jumătatea obscură, că unul dintre noi observă în fundul grotii o cruce de peatră.

Pe această cruce, se ghicea mai mult de cât s'ar fi putut ceti niște litere trei sferțuri șterse de timp.

Amicul nostru Boville, archeolog, se apropie de cruce și citește următoarea inscripțiune:

1814

Inaintea morței să nu tăgăduiești nici odată pe D-zeul

Inaintea invaziunii străinilor să nu tăgăduiești nici odată Patria!

În momentul când toți ne priveam uimiți, ne-înțelegînd nimic, un adînc suspin al bătrînului păstor ne atrase de odată atențiunea generală.

Ochii s'ei plini de lacrimi erau fixați asupra crucei de peatră.

„Acesta este un mormînt!“ ne spuse cu emoțiune vechiul soldat.

Lui îi cerurăm explicațiuni.

„O! răspunse el, este o istorie întregă.“

Atunci îi rugarăm să ne-o spuie în scurt, și bătrînul păstor consimțînd eată cam ce ne istorisi:

II

În 29 Februarie 1814 Impăratul se lupta la Brie. Sunt vre-o două-zeci și cinci de ani de atunci. Lupta a fost crîncenă. Tunurile răsuna în grozitor rîrînd numărul soldaților.

Și astfel câmpul, cari în zorile zilei era îmbrăcat în ninsoare, către seară era scaldat în sângele a mii de viteji!

Dar' aceasta era încă o victorie, și vellea cuprîndea inima fiecărui francez... Pe atunci eram la Troyes. Auzisem toată ziua șgomotul bătăliei, și cu sosirea nopții primîrîm vestea că inamicii au fost învinși. Cîte-va ceasuri după aceasta împăratul, în fruntea glorioasei sale armate, își făcea intrarea triumfală în aclamațiunile întregului popor. Era un entuziasm imposibil de descris, era un delir, o nebunie.

Dar' avu și o pată aceea frumoasă zi. Regaliștii încercară în ajun o manifestație radicală și unul din purtătorii cocardei albe fu masacrat aproape sub ferestrele mele. Era pedeapsă crudă, dar' justă în astfel de circumstanțe.

Rușii își aveau lagărul spre Lusigny, numai la două poste de noi; din moment în moment așteptam să fim atacați. Petrecurăm toată noaptea cu arma în mînă.

Era o noapte senină, cerul era presărat cu mii de stele în mijlocul cărora luna, farul nestins al nopței ne zimbea pl'cut...

În acest timp, în una din principalele cafenele de aici, un fel de corp de gardă pentru moment, conversația era foarte animată.

„Nici un Rus nu va trece Rinul!“ zicea unul.

— Nici un Prusian, nici un Austriac!... adaogă un altu.

— Nici un inamic! strigă un al treilea.

— Aide, s'fîrși o gardă națională, încă doi sau trei desghetați ca aceștia, și totul va fi supus. Dzeu să proteje Franța!

— Dzeu? rînji un bătrîn ofițer în retragere, nu cunosc!... Impăratul... așa da... și aceasta-i de ajuns... Cât timp nu-i în mijlocul nostru, suntem bătuți; în-

dată ce sosește... Invingători de moarte! Prin urmare Napoleon este totul... el și Franța se înțeleg. Când ne batem pentru ea, și el ne comandă, chiar singur tatăl cerească n'are nici o putere... Există un împărat, există o patrie... dar' nu este Dzeu!

— Nu va mai fi în curînd nici Impărat!... nu mai este nici patrie!... replică încet o voce dulce și fermă la cealaltă extremitate a salei.

Toate privirile se întoarseră dintr'o dată înspre partea de unde a plecat aceea stranie intrerupere.

Aici se afla un tînr trist, slab și palid, dar' elegant. S'erau Andrei! îl cunoșteam puțin, îl știam că e regalist neînduplecat, și cel mai intim amic al nenorocitului din care furia plubeiană făcuse o victimă. Temându-mă de vr'o ceartă, răsburare, nenorocire... sau ce știu eu? Mă aruncai între el și bătrînul ofițer, presimțeam un desnodămînt funest.

„Nu mai este împărat! strigă vechiul soldat cu mai multă îndrăzneală de cât furie... nici patrie!... Și cine este acel tînr fără minte? ...“

— Pentru ce aceste insulte? înterupse cu naivitate Andrei... Voi adorați pe împărat și aceasta-i contra opiniunii mele... Noi suntem liberi și unul și altul de a vorbi după conștiința noastră. Cât despre cealaltă chestiune la care îi atît de mult, cît despre patrie — a voastră v'a dat fără îndoială glorie, bogăție și fericire. — Dar' a mea?

— A ta... tu nu ești Francez? întrebă o voce cu dispreț.

— O! da... replică tînrul om, fără a se mișca, sunt născut Francez...“

nostru; nici când nu i am fost nici îi sunt partizan la toate. Am fost în. și sunt loial și loial. Totdeauna am combătut și criticat, ceea-ce mie mi-se părea că este anti-liberal, absolutistic, sau nedrept în diecesă, dar nu m'am ținut nici măcar în mine singur infailibil și pe toți ceilalți de păcătoși. Și de aceea totdeauna m'am supus votului majorității, nu am provocat nici seisiune, nici anarhism nici obstrucție în diecesă, ci am respectat votul majorității chiar și atunci când mă simțeam nemulțumit și au chiar amarit prin el.

Deși mine alful nu pot să îl dreptul de a se folosi de faptele mele față stirea, înțelegerea sau învoirea mea — spre nici un fapt.

Nu-mi rămâne decât să regret că am fost credul că mi-am fost sincer și cu încredere în omul fără respect față de sinceritatea în care am trăit, și să condamn din parte mi-abuzul comis.

P. Rotariu,
adv. etc.

Din puncte facem unele observări.

Pentru caracterizarea erorilor *Alfianu* e absolut indiferent cum am ajuns noi la jalba d-lui P. Rotariu. Il asigurăm însă că n' am schimbat în text nici o virgulă. Tot așa: nu dela persoane pe care le vizează am primit erorile, cu excepția erorilor originale a d-lui Rotariu. Nu-am simțit îndemnați a publica jalba pentru că d'atâta vreme. Telegatul ne insultă întruși și ne prezintă ca și când am fi singurii care nu ne închinăm tuturor setelor fostului nostru episcop.

Constatăm apoi că nici prin declarația sa d. Rotariu nu reînțează nimic din ceea a scris, ci declară numai că nu se consideră infailibil nici absolut păcătoși pe cei căror le-a făcut opoziție.

Că s'ar fi stricat cauzei bisericești prin publicarea jalbei s'ar putea sustine cel mult dacă d. P. Rotariu ne-ar putea asigura că *marchia*, *reputația* etc. etc. ce li s'ar în jalbă, s'ar fi stărpit în urma crâțării ce d-sa a făcut șefului bisericii.

Suntem însă siguri că nici chiar d. Rotariu nu va pretinde că jalba d-sale a avut ca efect îndreptarea relelor. Ear dacă ar crede camva, i-am putea pune la dispoziție o mulțime de date și dovezi de soțul celor pe care le promitea și d-sa decedatului metropolit.

NOUȚĂȚI

Arad, 8 Martie 1899

I. P. S. Sa Metropolitul Ioan Mețianu a plecat azi din Arad, cu trenul dela amiază. L'au petrecut la gară numeroși simțători.

În drum va fi salutat la *Lipova*, *Tha*, *Deva*, *Orăștie*, *Vințul de jos* și *Sebeșul-săses*. La *Mercurea*, unde sosește de seară va fi primire imponentă. Prelatul se va și opri aici, găzduit fiind de dl protopop *Ioan Droc*. Joi va pleca mai departe. La *Seliște* ear' manifestațiuni. Vor vorbi dl Petru Iuga, administrator protopopesc, d-nii Dr. N. Comșa și Petru Draghici, protopretor.

Cele mai mari pregătiri se fac însă la Sibiu, unde prelatul sosește Joi la amiază.

Dela consistor. În ședința de ieri a consistorului plenar metropolitul și-a luat rămas bun dela membrii consistorului. Dl Dr. N. Oncu a ținut în numele membrilor, un *discurs de adio*.

Cu conducerea afacerilor diecesei a fost însărcinat vicarul Goldis.

Archiducele Francisc Ferdinand, moștenitorul presuntiv al coroanei împărătești-regale, petrece de vr'o săptămână în Dalmația, vizitând porțile și fortărețele din aceea provincie. Ori unde vine, populațiunea îl întâmpină cu mari ovațiuni, spontane, punând și ea multe speranțe în viitoarea ocărnuire a celui-ce a scăpat prin minune de boala privită ca nevindecabilă. Archiducele mai ales e mult slăvit în Boemia de cătră Cehi, unde are bunuri foarte întinse. Maghiarii, din contră nu prea îl iubesc, ceea-ce se vede și din ziarere lor, care aduc despre aflarea archiduceului în Dalmația numai știri foarte scurte, le tipăresc cu litere măruntele de tot și le pun în cronica zilei unde-va după întâmplările nefinsemnate din Budapesta.

Studentimea română. Un mare număr de studenți și preteni ardeleni ai studentului oradului: *Lucian Bolcaș*, sărbătorind seara, 21/II a. e. sosirea lui în capitala României, printr'un banchet dat în onoarea lui în noul restaurant „*Transilvania*” au trimis următoarea telegramă celor 17 studenți români din Oradimare:

Iubiți colegi!

Fostul vostru coleg astăzi „numai” luptător național, se află în mijlocul nostru, și petrecând câteva momente în jurul lui ne aducem cu drag aminte și de voi, cari dintre studenții universitari de dincolo, *singuri* v'ați solidarizat cu *Lucian Bolcaș*. Noi astăzi am esprimat, că *Bolcaș* încă n'a fost, ci *vr' fi*. Dorim ca și voi să fiți *alături* cu *dânsul*.
Curaj și energie fraților!

Surpriza fu mare și puternică; Andrei se îndreaptă ca glonțul spre poartă unde răsunau deja împușcăturile și toți entusasmați îl urmau.

III

N'am să vă descriu această luptă, care de altfel, n'a fost de cât o încercare, urmă după un mic interval bătrânul păstor. Rușii se așteptau a surprinde orașul și a l'lua fără luptă. Dar s'au înșelat cumplit. Prezența armatei și a împăratului au fost de ajuns a-i descuragea și când aurora dimineții se iveau pe orizon, ei se retrăgeau în desordine spre lagărul din *Lusigny*.

Trupa să nu înainteze dincolo de cele dictate coline, ordonă Napoleon, care aștepta noi munții.

Dar nimic nu împedica imprudenta libertate a voluntarilor de a se arunca pe urmele fugarilor.

Cu toată prudența sa, cu toată etatea sa înaintată, bătrânul oficer, pentru care împăratul era singurul Dumnezeu, se lupta în primele rânduri din cele mai avansate și totodată cele mai nesocotite.

După prima încercare se găsi de odată înconjurat de cazaci. Erau zece contra a cincizeci, nu i rămânea de cât să moară fără nici un folos.

Lupta dură numai câteva secunde, situațiunea devenea desperată; dar o salvă de puști răsună dinspre oraș și câți-va dintre cazaci căzură. Ceilalți crezându-se atacați de o forță superioară, fugiră în galopul micilor lor cai.

Nu era vorba cu toate astea de cât de puțin voluntari francezi; însă furia lor le înzecea numărul.

Mai cu seamă unul dintre ei, un tânăr,

De aici, vom face și noi cât dragostea noastră de neam ne va dicta.

Voi în frunte!

Ilarie Chendi, Alexandru Lăpădat, Damaschir Michailovici, Michail I. Chirișescu, G. Demeter, V. Munteanu, D. Zernoveanu, I. N. Baboceanu-Droc, Ioan Trifu, P. Simtion, Septimiu B. Murășianu, Nicolae Bocca, I. Minea, Lucian Bolcaș, Șerban Borchina, C. Popovici, Radu Al. Sulica, A. P. Petrescu, Marc Aureliu Rațiu, Drd. Savu, Beu. Trifu, Petric, Pop, etc. etc.

Vremea. După o ploie mărunțea, mai mult s'ar putea zice, aburi condensati din straturile apropiate de pământ, de două zile earăși răsare soarele lucios și strălucind cu toate că temperatura e și preste zi rece cam 5—6 graduri Celsius, dar ea o răceală plăcută, sănătoasă organismului. Cel mai mare frig din țeară a fost în zilele de pe urmă în comitatul *Arva*, cu — 8.4 graduri (sub zero). Ploaia cea mărunță a adus mare bine sămânțurilor, ei precum vestese știrile din toate părțile țării.

Emigrări în America. Din stațiunea *Ruttky* (clovește *Vrătky*, un sfert de ceas numai de la T. Sv. Martin) se vestește, că autoritățile au oprit vr'o 29 țărani slovaci cari călătoreau prin *Oderberg* la *Hamburg* și de acolo în America. S'a găsit la ei 1210 fl. și bilete de corabie; le-au luat tot, nelăsându-le de cât bani necesari pentru a și cumpăra fiecare bilet de drum până acasă; căci aici trebuie să moară de foame sau cel puțin să se prăpădească sub povara dărilor și otrava maghiarisării.

Invitare la petrecerea de dans ce se aranjează în localitatea bereriei (*Fabrikshof*) din *Fabricul-Timșorii*, la 25 Februarie st. v. (9 Martie) 1899 în favoarea școalelor gr. or. rom. din suburbiul *Fabric*. Prețul de intrare: de persoană 2 coroane; de familie 3 coroane. Inceputul la 8 oare seara. Timșoara, 18/6 Februarie 1899. Pentru comitetul parochial: *Nicolae Gherdan*, președinte; *Traian Lungu*, notar; *Dimitrie Stancovici*, cassar și episcop. Oferte și suprasolviri marinimoase, se primesc cu mulțumită la adresa episcopului și se vor cuita pe cale ziaristică.

Pătăni după moarte. O d-șoară înaintată în etate în urma căreia avea să rămână o bună moștenire, călătorește din *Berlin* la *Viena*; pe drum se bolăvește, ear la *Praga* o internează la un spital, unde și muri. — Jalmicii ei nepoți cer însă transportarea cadavrului la *Berlin*. La sosirea sicriului află că în loc de matusă a sosit cadavrul unui general rusesc în uniformă. — Indată depeșă la *Praga*: „Sicriul deschis, în loc de matusă, un general, unde e matusă?” Răspunsul plătit sună astfel: „Dacă matusă nu e în *Berlin*, atunci în *Petersburg*”. Mo-

ștenitorii depeșază îndată la *Petersburg*: „Ce se facem noi cu generalul mort?” „Unde e matusă?” Răspunsul sosit punctual definește jocul tragi-comic. Aume: „Inmormântați pe general cum voiți, matusă deja înmormântată cu toate onorurile militare”. Din greșală, cocișgul cu matusă fusese adecă trimis la *Petersburg*, în locul generalului.

Tinerimea română din Arad-Șega invita și pe această cale la petrecerea de carnaval ce o va aranja Sâmbătă în 27 Februarie a. e.

„**Revista ilustrată**” în nrul 1 din anul al doilea are următorul bogat sumar:

După legea cea mai înaltă. O istorie de C. E. Franzos, Cântec. Poezie de G. Coșbuc. Ornatele (Odajdele) preoților idolatri. Tipuri de S. P. Simonu Când te ved. Poezie de Nițu Din propria ei putere. Novela de G. Simu.

Se recomandă o damă tină și cultă, care s'ar angaja de educatoare la vre-o familie, fie în loc ori în provincie, cu condițiuni moderate A se adresa la adm. foaiei noastre.

ULTIME ȘTIRI

Austria și Sârbia.

Belgrad, 7 Martie.

Ambasadorul rusesc *Jadovsky*, a anunțat guvernului de aici, că părăsește postul său, instituindu-l ca dirigent provisor al afacerilor legațiunii rusești pe cel mai dintre secretor. Causa nemijlocită a acestei pășiri a ambasadorului este, că n'a fost invitat la prânzul de gală, ce s'a dat la *Curtea* în seara de 6 Martie, ziua proclamării Sârbiei ca regat, deși primise invitație la șajba bisericească și la recepțiunea diplomatică ce avură loc în aceeași zi, la care *Jadovsky* însă n'a luat parte, ci numai secretarii legațiunii.

Lucru cunoscut, că *Jadovsky* de luni de zile ocolește ori ce contact atât cu *Curtea* cât și peste tot cu cercurile oficiale. Se crede că plecarea lui nu va să zică ruperea relațiunilor diplomatice între Sârbia și Rusia.

o vorbă; el plângea, dar la această din urmă vorbă, îi strigă cu un accent străin: „Adio!.. Nu; nu adio... dar la revedere... în curând... Nu se poate muri astfel... cu totul, pentru tot-de-auna... Este o altă lume, unde cei buni și bravi se găsesc. Eu nu știu, dar există un cer... este...”

Muribundul redeschise ochii săi mari și negri, aproape închiși de moarte, a căror ultime priviri întrebătoare, încurajă deodată pe vechiul soldat, care cu capul descoperit, ridică mâna s'a tremurândă spre cer, și țâșește cu o voce adâncă convinsă: „Există un Dumnezeu”

Drept ori ce răspuns, nu avu de cât o strângere de mână, căci... Andrei era mort.

În moment chiar, în care bătrânul păzitor isprăvi mișcătoreea s'a istorisire, soarele, care reuși să isgoasească negrii nori, aparând iarăși strălucitor pe bolta azurie, trimite o rază, în întunericul grotei, să mângâie moștenitorul bravului Andrei.

Venătoreea se începu din nou. Puștile răsunau în desimea pădurilor, și țipătul desperat al animalelor se auzea pretutindeni. Sunetul cornului și lătratul câinilor complectau armonia.

Și când cerescul astru, îmbrăcat în mantie de purpură, se retrăgea după înălțimi spre a se odihni, o pornirăm și noi spre oraș.

J. Ghimbușanu.

Redacția: Arad, „*Revista Ilustrată*”
Redactor responsabil: Ioan Bășcuș-Vințan.

dar nu datoroesc nimicu Francei... din contră, ea mi-a răpit tot ceea ce posedam, ea mi-a ucis tot ce iubeam... Acela, pe care l'au masacrat, adineaori, în numele Francei, era amicul, era fratele meu... Da... da... din adâncul inimii, Vă spun: nu există Patrie!...

La acest din urmă strigăt dureros, am înțeles totul... s'ermanul Andrei era de plâns.

Însă bătrânul oficer nu judeca așa. Faria lui, greu stăpânită, cu toate că s'a manifestat deja prin mai multe intreruperi, izbucni în fine printr'un tunet de ocări injurioase.

„O mie de bombe! răcnă el, o mie de milioane de mitraluze!... Nume sfânt de...”

O voce mai teribilă de cât a sa nu-i permise de a sfârși...

Era vocea tunului.

La același timp strigate confuze răsunau în toate străzile înșerate...

„Rosii!... Rosii!... La ziduri!... la porți!... La Arme!”

În cafenea, fiecare se repede îndată la arma sa.

Bătrânul oficer, fără a se uita, vru să și ridice arma, care se găsea la spatele său. Dar mâna îi fu oprită de cineva.

El întoarse capul.

Era Andrei.

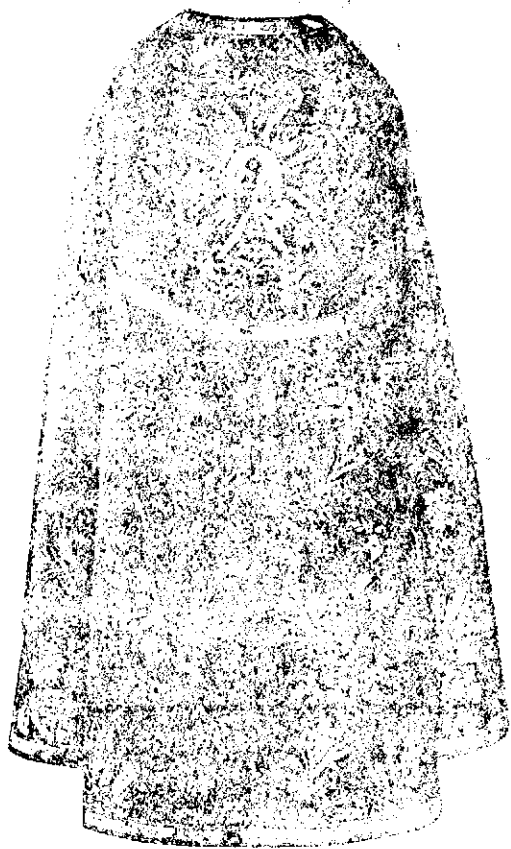
„Aida del!... zice vechiul soldat, cu un dispreț zrobitor... Aida del fără arme cui îi revine patria!”

Andrei loșni, tăcu și desfăcu mâna. Ape repede ca fulgerul, el se întoarse palpitând cu fața palidă, se repede în mijlocul săleii apucă o armă și se repezi cel dintai în stradă strigând:

„La arme! Contra inamicilor!”

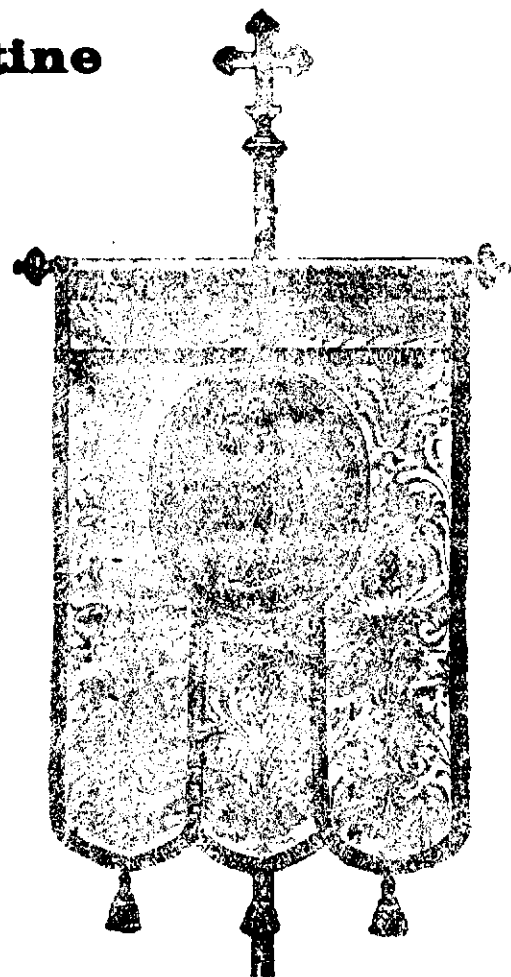
Strict dupa ritul grecesc

Se pot procura mai bune și mai ieftine

Felon, odăjdii pentru diaconi, Stihare, Praporo bisericești, steaguri pentru reuniuni, Sfântul aer (Plastanița), Disc Potir, Steluțe, Chivot Artoclasia (cutie pentru agneț) Dicheriu, Tricheriu, Cădelniță, icoane pentru iconostas etc. etc.

Prețuri curente (cataloge) bogat ilustrate se trimit la cerere gratis și franco

ERNEST KRIEKL & SCHWEIGER

VIENA I. KOHLMARKT 2.

187 18-26

Se primesc comenzi pentru următoarele lucruri:

Circulare și prețuri-curente

NOTE

OPURI ȘI BROȘURI

Strada Aulich Nr. 1.

Tipografia „Tribuna Poporului”, A. P. Barcianu Arad

Strada Aulich Nr. 1.

Diferite tipărituri pentru bănci

PLIGURI

Invitări, cărți de vizită, anunțuri funebre

Prețuri foarte moderate.

Orice comenzi se efectuează prompt.